Justícia integral

Per PepMaria el dl., 01/07/2013 - 09:00

El món té molts problemes, i no acabem d'arreglar-los. Sembla com si estiguéssim davant d'un gran repte, féssim coses per afrontar-lo, però se'ns escapés la solució definitiva de les mans. Com si estiguéssim curant malaltia rere malaltia d'un pacient, sense acabar de curar-lo del tot. Segurament no podrem guarir-lo mai del tot i per sempre. Però sí que podem ser conscients de la complexitat de les malalties: ser conscients que necessitem treballar per una justícia integral. Treballar per una justícia integral s'hauria de concretar (segons el jesuïta basc Patxi Álvarez) en cinc nivells d'acció: acompanyament, servei, reflexió, conscienciació i incidència.Acompanyament. Ser com-panys (etimològicament: els qui mengen el mateix el pa) dels qui pateixen. Com-partir amb ells. Con-viure amb ells. Buscar-hi la con-nivència. I totes les altres paraules que tinguin el prefix "cum": amb. Sense aquest prefix, ens mirem la gent des de dalt i no arribem a sentir-nos-en germans.Servei. Ser-los útils. Resoldre'ls problemes concrets: si no tenen un lloc per a dormir, buscar-los-el; si no tenen roba digna, proveir-los-la; si els han tallat la llum, pagar-los la factura. Reflexió. Estudiar com resoldre eficaçment els problemes socials. No fos cas que volent ajudar, acabéssim perjudicant. Sense estudi podem acabar realitzant accions per-verses: accions que "vessen a fora", que pixen fora del test. Conscienciació. Aixecar a llebre. "Blow the whistle": tocar el xiulet. Parlar dels problemes amb tota la societat: que se n'assabentin, que no siguin cecs. Debatre els diagnòstics i les vies de solució a recórrer. La conscienciació dels infants i joves és especialment important perquè estan oberts a aprendre i tenen el futur a les mans.Incidència o "advocacy". Implementar estratègies per canviar les condicions polítiques, econòmiques i culturals que generen la injustícia: fomentar l'aprovació de lleis justes; promoure que les empreses no perjudiquin sinó que millorin la societat; formular discursos, plasmar imatges i exemplificar conductes que ens incentivin a viure solidàriament. Per exemple, en el problema dels afectats per les hipoteques, la feina d'acompanyar els afectats (evitar la desesperació i treure'ls el sentiment de culpa) és molt urgent. També és urgent el servei: la mediació entre afectats i bancs. I cal conscienciar la societat perquè no se signin més hipoteques abusives. I s'han d'estudiar solucions on els actors clau protegeixin els drets dels afectats. Finalment, la incidència és imprescindible per a canviar la legislació hipotecària i les polítiques públiques d'habitatge.Com a individus i com a organitzacions no podem estar a totes en aquestes cinc dimensions, però tampoc no podem oblidar-ne cap. Per això els diversos activistes han d'inter-connectar-se, inter-pel·lar-se, inter-rogar-se...i tots els verbs que tinguin el prefix "inter". La coordinació demana una mateixa actitud de fons: el desig, per sobre de tot, que els afectats experimentin la seva inalienable dignitat i vegin respectats els seus drets. Pau de Tars (1 Cor 12-13) ja deia que hi ha moltes maneres de treballar pels altres, però que totes han d'estar infoses d'un mateix esperit: l'amor, que tot ho espera i tot ho aguanta... per a fer florir la justícia.